

SIVILOMBUDSMANNEN

Stavanger fengsel
Postboks 5032
4084 STAVANGER

Vår referanse
2016/1542

Deres referanse

Vår saksbehandler
Jonina Hermannsdottir

Dato
21.03.2017

Svar på oppfølgingsbrev fra Stavanger fengsel

Det vises til fengselets brev av 21. februar 2017. I brevet orienterer fengselet om oppfølgingen av anbefalinger gitt i rapport i forbindelse med Sivilombudsmannens forebyggingsenhets besøk til Stavanger fengsel 16.—18. august 2016.

Fengselet synes å ha gjennomført en grundig oppfølging av anbefalingene i besøksrapporten og brevet gir en god redegjørelse for dette arbeidet. Det konstateres at Stavanger fengsel har iverksatt flere tiltak for å følge opp anbefalingene gitt i Sivilombudsmannens besøksrapport.

I svarbrevet fremkommer det likevel at fengselet ikke etterkommer Sivilombudsmannens anbefaling om alltid å fatte vedtak ved opphør av utelukkelse fra fellesskapet etter straffegjennomføringsloven § 37. I følge fengselet er en påtegning på opprinnelig vedtak om at utelukkelsen er opphørt tilstrekkelig.

Sivilombudsmannen påpeker at fengselets rutiner på dette punktet er uklare. Enkelte ganger har fengselet utarbeidet eget opphørsvedtak, mens det i 15 av utelukkelsesvedtakene som Sivilombudsmannen fikk tilsendt fra Stavanger fengsel, ikke var fattet opphørsvedtak og heller ikke ført inn i det opprinnelige vedtaket tidspunkt for opphør av tiltaket.

Fengslet bør sikre at det ikke er rom for misforståelser overfor innsatte om når utelukkelsen opphører. Dette understrekes også i Sivilombudsmannens uttalelse av 6. juni 2012 hvor det blant annet står at «En skriftlig underretning til den innsatte både ved påbegynnelsen og avslutningen av utelukkelsesvedtaket vil, i tillegg til å ivareta rettsikkerheten i saken, også kunne motvirke uenighet i etterkant av hva som har blitt opplyst». Sivilombudsmannens uttalelse er tilgjengelig [her](#). Vi gjør oppmerksom på at en påtegning på det opprinnelige vedtaket som ikke formidles skriftlig til den innsatte ikke vil ivareta disse hensynene.

Videre fremkommer det i fengselets svarbrev at kvinnelige innsatte ikke kan påregne å få en kvinnelig fastlege under innsettelse i fengsel. Det vises blant annet til at en heller ikke ellers i samfunnet kan påregne å få medisinske behandlere av et spesifikt kjønn.

Sivilombudsmannen vil understreke at en fastlege i fengsel er å anse som en erstatning for en fastlege og ikke en legevaktslege. I samfunnet forøvrig står en person fritt til å velge sin egen fastlege, blant annet basert på kjønn.

Sivilombudsmannen har ved flere anledninger påpekt at kvinner i fengsel på flere områder kan være en utsatt og sårbar gruppe blant annet som følge av seksuelle overgrep eller prostitusjonserfaring. Sivilombudsmannen mener at ulike negative opplevelser knyttet til menn, kan gjøre det vanskelig for enkelte kvinnelige innsatte å oppsøke helsehjelp fra mannlig helsepersonell. Dette fremkommer både i besøksrapporten til Stavanger fengsel, samt Sivilombudsmannens temarapport fra 2016, *Kvinner i fengsel. En temarapport om kvinners soningsforhold i Norge*,

Fra et forebyggingsperspektiv er det viktig at kvinnelige innsatte ikke lar være å oppsøke legen eller å gi en åpen beskrivelse av sine helseplager, fordi de på grunn av tidligere negative erfaringer med menn opplever det som problematisk å ha en åpen relasjon til en mannlig fastlege.

Det vises for øvrig til svarbrev fra Stavanger legevakt datert 20.02.2017. I dette fremkommer det at legen fungerer som en midlertidig fastlege for de innsatte. Videre skriver Stavanger legevakt at:

«Dersom det framkommer særskilt ønske om kvinnelig lege, søkes dette løst ved å få konsultasjon via kvinnelig lege fra Stavanger legevakt enten i fengselet eller ved legevakten».

Dette forstås slik at Stavanger legevakt deler Sivilombudsmannens syn om at det bør legges til rette for at kvinnelige innsatte, som har et ønske om en kvinnelig fastlege, får tilgang til dette.

Avslutningsvis takker vi for orienteringen om de endringene fengselet har iverksatt etter Sivilombudsmannens besøk. Med dette avsluttes oppfølgingen av besøket til Stavanger fengsel. Et eventuelt nytt besøk vil bli gjennomført når Sivilombudsmannen vurderer dette hensiktsmessig.

For ombudsmannen

Helga Fastrup Ervik
kontorsjef

Jonina Hermannsdottir
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet underskrift

Kopi til:

Kriminalomsorgsdirektoratet

Justis- og beredskapsdepartementet

Kriminalomsorgen region sørvest

Helse- og omsorgsdepartementet